

تورک یوردی

تورک لک فائده سنه چالیشر اون بش کونده بر چقار

۱۶ شباط ، ۱۳۳۴ - صای ۳

بیل ۷ - جلد ۱۴ - عمومی صای ۱۵۳

قالووالا

ایکینجی رونر

خلاصه

وهینه موینه جوراق ، تهابر آدابه جقار. اوراسنی آکر یجر. - پک چوق آغاج ، نبات یشیر. - یالکز میشه ؛ نوخومی اینجده اوپور. - نورصاحی (صولرک شیطانی) پالامودی یشیدیریر. - میشه بوپور ، داللریله کونشله آبی قارارتیر. - بردنبره دیو اولان بر صو جوجه سی بو آغاجی اوچ بالطهده یقار. - داللریله طلسی. - یکیدن سوروله ، یچلمه. - بونون آغاجلر کسيلمشدر. - یالکز بر هوش آغاجی دورور. - اونیده کوکک قوشلری قونوب دیکلنسیلر ديه قهرمان مخصوصدن براقشدر. - قارتال بونی آسکلر ، آغاجلره آتش ویریر. - بوغداي کولرک ایچنه صاچلیر. اوققو بر یاغموور یاغدییریر ؛ بوغداي یشهرسین ديه. - غوغوق صداسی .

قوملو برلری آق آغاجله ، ایصلاق برلری قوش کیرازیه ، مقدس طوپراقلری نووهز آغاجلریله (۳) اونیناق طوپراقلری سازلرله ، جوراق تارلارلی آردیچ آغاجلریله ، نهریولری میشلرله دولدوردی .

توخوملر فیشقیردی : چیچکلی تپلریله داللرک ایکیلدیکی ، صیق تاجلریله جاملر ، یشیل یشیل هوش آغاجلری ، آق آغاجلری کوروندی . طساتلی کوزله میوهلرله دولو قوش کیرازی ، آردیچ آغاجی اورمانلرده کوروندی .

تمکینلی اختیار وایته موینه سامپسانک بوپایدقلری کورمکه کیتدی . باقدیکه کوچوک فیلزیر سورمش ، آغاجلر بویومش . یالکز میشه توخوم ویرمهش ؛ یالکز ژومالا (۴) نک آغاجی کوکک صالمامش .

(۳) نووهز آغاجی فینوالیرجه مقدسدر .

(۴) بوبوک اله ... فینوالیر میشه به « ژومالا آغاجی » دیرلر ؛ بونانلیلرله رومالیرک « ژوبیتر آغاجی » دیککاری کی...

۴۰۴۱

وهینه موینه ده کز اورتاسنده کی آداده ، بو آغاجلری سوکولمش طوپراق اوستنده کربندی . بواسمسز آداده ، بوچوراق یرده بیللرجه یاشادی .

دوشوندی ، طاشیندی : « شیمدی تارلانی اُمکمه کیم کله جک ؟ کیم بوراسنی اُکینله دولدوراجق ؟ » ديه

باله رووینه (۱) تارلارک اوغلو سامپسا (۲) کنج دلیقانی ! ایشته تارلانی اُکه جک ، ایشته اونی اُکینلرله ، دولدوراجق اولان ... بردن بره ایشه باشلادی . اووالره ، باطا قلقلره ، کوکک طوپراقلی دیک یرلره ، چاقلی اراضیه توخوم آتدی . تپلرله فیشیق چامی ، یوسککلره قاراجام ، قومسال قیلرله فوندا اُکدی . دره لره - الیرلر دیکدی .

صوکرار طوبوتلی یرلری هوش آغاجیلر ؛

(۱) تارلارک حامیسی اولان معبود . عینی زمانده آغاجلری ، نباتلری ده محافظه ایدر .
(۲) باله رووینه لقی .

فقط بویوز داللی آغاجی بیقاجق، میشه ی
رندن سوکه جک هیچ بر آدم، هیچ بر
قهرمان چیقما دی .

اختیار وهینه موینه دیدیکه : « آی قادین ،
آی بی قارنده طاشیان آتیه ، آی لونوتار !
سن که بی بسه دک ، شیمدی بورایه صولرک
قوتلرندن بریسی کونده ، میشه ی سوکسین ،
بو مشوم آغاجی بیقسین ، ده کونشه یول
آچسین ، آیک ایشیقینه یول ورسین . »

بر آدم ، بر قهرمان صویک ایچسندن
یو کسلی . بونه آک بویوکلرندی ، نده آک
کوچوکلرندن ... (٧) برارککک باش پارماغی
قادر ، بر قادینک قاریشی قادر یو کسکدی .

باشنده ، اوموزلرینه قادر اینه بر باقر
طولغا واردی . آیقلری باقردن چیزمه لر
ایچنده یی . آلرنده باقر آلدیوه نلر بولونو یوردی .
بانی صاران باقر بر قوشا قده باقر بر بالطه
آصیلیدی . بوبالطانک صانی برارماق اوزونلغنده ،
دمیری برطیرناق کینشلکنده یی .

بو آدمی ، بو قهرمانی کورونجه تمکینی
اختیار وهینه موینه دوشوندی . درین درین
داللی .

دیدیکه : « آی اورتابه بر آدم کبی چقان !
سن کیسک ؟ زواللی ، سن کیسک ؟ ثولودن
فرق یوقدر . وجودی اولمایان بر مخلوق
کیسک ! »

ده کیز دینک کوچوک آدمی ، دالغارک
قهرمانی جواب وردی : « بن ده هرکس کبی
برانسام ! ده کیز خاقلک کوچوک بر قهرمانی یم .

(٧) بو تعریف فینوا لهجاسنده بر تعبیردر .
غیرمعین برشی اکلاتیلاجی وقت بویه سوبله نیر .

بو عاصی آغاجی کندی حالته بر اقدی .
صوکر اوچ کون اوچ کیجه بکلدی . همن
همن بر هفته قادر کچدی . تکرار کلدی باقدی .
میشه حالا یشهرمه مش ، بو آلهی آغاج حالا
کوک سورمه مشدی .

اووقت دورت قیز ، بش کنج نشانی
صودن چیقیلر . (٥) یو کسک اوتلری سوکمه
ایصلاق چتلی بیچمه ک باشلادیلر . ایله ره دجه
اوتلری بر طراقه طوبلورلر ، تپه نک بونجه
بر بیغین یاییورلردی .

تورصاحی (٦) ده کیزک دیندن فیرلادی .
طوبلانیلان اوتلره آتش وردی . هرشی کول
اولنجه یه قادر یاندی .

ایشته شیمدی ، یو کولک (enl) اورتاسنده ،
بو چوراق زیفیرک ایچندن سوکیلی نبات یه شه
ره جک ، میشه توخومی طوناجق . کوزهل
یشیل قلیز کوروندی . بر جیلک کبی بارلادی .
ساقندن بر جفت دال چقدی .

آرتق یاپراقلری بویومش ، تپه سی کوکه
چیمش ، داللی کشتانی قاپلامسدر . بو آغاج
حقیف بولوطلری اوچارکن دوردورور ، بویوک
بولوطلری طوتار ، ایله کولشی قارار تیردی .

اووقت اختیار وهینه موینه درین درین
دوشوندی : « میشه یی کوکندن سوکه جک ،
بو کوزهل آغاجی بیقاجق کیسه یوقیدر ؟
اگر آی پارلاماز ، کولش ضیاسنی صاقلارسه
انسالر جان صیقندیسی ایچنده قالا جق ، بالقلر
کوچلکه یوزه جکلر . » دیه .

(٥) سواللری .

(٦) ده کیز شیطانی . غایت قورقونج بر صورانی
وار . بوراده واینه موینه خدمتی اصل کندی
وصفله قارش بر استقنا تشکیل ایدر .

بو آغاجک بر دالنی آلان اُزلی بختیارلغه
 نائل اولدی؛ تپه سندن بردمت، بر نه قه (۱۰)
 قوباران... بو آغاجک یالکز بر یابراغنی
 قوباران قلبنده اُزلی بر عشقک طوتوشدیغنی
 دویدی.

قهرمان آغاجی بیک پارچا یاپدی. بو پارچا-
 لری ده کیزک بوزینه، کنیش نهرلره صاحدی.
 ده کیز بو پارچالری اوزاقلره کوتوردی،
 نهرلر مینی مینی کیملر، خفیف صاندالر کی
 اوستلرنده ساللادی.

بو یله هپسی کیدوب بو هیالا قییلارینه
 بریکدی. بر بورونک نهایتده صویک ایچنده
 قالمش برطاش اوزرنده کنج برقادرین چاشیرلری
 بیقایوردی.

صویک اوزرنده دالرک بوزدیکنی کوردی.
 اویته کوتوروب سحرلی اوقلر یایمق ایچون
 بونلری هوش آغاجی قابوغندن یاییلمش کوفه سینه
 طوبالادی.

آرتق میشه بیقیلمش، خارقه آغاج
 دوریلدی. کونشله ای ضیالری بول بول
 دوکمه میدان بولایلر. بولوطلر اوچا بیلدی؛
 نه لکم صاغما، چوق کولکلی آدادن قراکق
 بورونک نهایته قادار محتم هالانی آچاییلدی.
 فوندالقلر یه شه رمکه، اورمانلر بویومکه،
 آغاجلری یابراقلر تورتمکه، بری چنلر سولمکه
 کولکله لکورد قوشلر جیویلدامغه، آردج
 قوشلری شنلکه، غوغوق قوشی دالرک اک
 اوستندن توتمکه باشلادی.

میوه صاپنده یئشیدی. تارالرک اورتاسنده

(۱۰) برطلمس؛ رموسقا؛ برسحر آتی!

فیلرک میشه یه عطف ایشکلری قوت نه قادار بویوکدر!

بورایه میشه یی سوکک، کوزدل آغاجی پارچا
 پارچا ایتمکه کلدم.

اختیار، تمکینلی وهینه موینه دیدیکه:
 «بوسنک خرجک دکل، بویوک میشه یی، بو
 خارقه آغاجی سن سوکه مزسک.»

وهینه موینه اطرافنه شویله بریاقندی.
 بو آدام ده کیشیورمش، تمامیه باشقا بر شکل
 آلمشیدی. یره قوتله آغانی ووردی. آلتی
 بولوطلره قالدیردی. صاقالی دیزلرینه، صاچلری
 طوبوقلرینه قادار دالغانلادی. ایکی کوزینک
 آراسی بر قولاجدی. بانطولونک پاچالری
 بر قولاج، دیزی بر بوجوق قولاج، یوقاریسی
 ایکی قولاج آنلیککنده ییدی.

بو قهرمان آتی، یدی طاشله بالطه سنی
 بیله مکه باشلادی.

صوکرا آتیک آدیملره ایله رله دی. قوملو
 بحرایه باصدی. قاراجکر رنکی (۸) طوبراغده
 باصدی. اوچنجی، آدیلمده، اطرافنه ایشیقلر
 صاچان میشه نیک تا دینه یئشیدی.

او وقت بو آغاجه بالطاسیله بر دفعه،
 صوکرا بر دفعه ده ووردی.

اوچنجی ووروشده بالطانک چلیکندن
 آنشلر صاحیلدی. پانو (۹) آغاجک کؤکده سندن
 قاجدی. میشه بر ساللاندی.

بویوک آغاج یره دوغروا کیدی.

ایشته بویله اوچ ووروشده قوجا آغاج
 ده وریلدی. سوکولمش کوکلری، کونشک
 دوغدیغنی طرفه، تپه سی صاعه یوقاری، اینجه
 داللری کیری یه، فالین داللری ایلری یه دوغمش
 قالدی.

(۸) فین شعرینک بوخصوی برتشیبیدر.

(۹) آتشک تمثالی شخصی

آئون چیچکلر آجدی. بیک شکله ییشیلکلر
داغیلدی. فقط آریا هنوز چیقمادی. بوسوکیلی
نیات هنوز بویومه دی.

او وقت اختیار وینه موینه یاواش
آدینلره، دالغین بر باشله ماوی کورفرک،
درین ده کیزک قییلر نده دولاشدی. اوراده آتی،
یدی جنس مختلف توخوم بولدی. هپستی
زردودا دریسندن، یاز سنجایی دریسندن
طور بانه قوبدی.

توخوملری ا کمک ایچون او سمو (۱۱)
تارالریسک اورماستده کی قالووالا قاباغئک دینه
کیتدی.

بویوک آری قوشی یوکسک بر آغاجک
تپسندن توتدی:

«ا کر تارالایی ثورتن آغاجلر سوکولوب
آتیه یاقیلمازه اوسمونک باشاغی بویومه جک
قالووالانک یولاق یه شرمیه جک.» دیه.

اختیار وینه موینه همان کسکین آغزلی
بر بالطا یایدی. صوکرار چوق آغاجلر کسیدی.
بر چوق کوزمل آغاجلر بو بالطانک آلتنده
دهوریلدی. بردانه، یالکیز بردانه هوش
آغاجی، کوکک قوشلری قونوب دیکله نسیلر،
غوغوق قوشی تپسندن توتسین دیه صاغلام
قالدی.

ایشته هواده اوچان بر قارتال ... نیچون
هوش آغاجک قالدیغتی، نیچون بو کوزمل
آغاجک کیامدیکنی بیلیمک ایستدی.

اختیار وینه موینه اوکا دیدیکه:
«هوانک قوشلری قونوب دیکله نسین دیه،
(۱۱) قالووالا و اوسو بوراده وینه، وینه تاک
اسمی برنده در.

قارتاله هواده بر ملجأ اولسون دیه بو آغاج
براقیلدی.»

قارتال: «بو کوزمل هوش آغاجی،
کوکک قوشلری بر تونک، بکا بر ملجأ کی
براقدک. چوق آئی یایدک.» دیدی.

قارتال کسلمش آغاجلره آتش ویردی.
آلهو خیزله هر طرفی قاپلادی. پوراز، یالغینی
قیزدیردی. هوش یاندی. کول اولدی.

او وقت اختیار وینه موینه زردووا،
یاز سنجایی دریسندن، بیاض قاقم دریسندن
طور باندده کی آتی بیدی جنس توخومی چیقاردی.
صوکرار ا کمک ایچون تارالره کیتدی.
دیدیکه:

«یه، الهک پارماقلری آراسندن توخوم
آناجم. بو محصولدار طور اراغه، بو کوزمل
ناداسلامش تارالایه ا که جکم.

«ای یرک آلتنده اوطوران اختیار، ای مانوا نا!
ای تارالارک حاکمی! براق چمن بتسین، توخوملر
طوتسون. ا کر ویریحیلر لطفلری ا کسک
ایتر، طبیعتک قیزلری یاردیم ایدره سه، زمانلر،
دورلر کچدکجه یرده قوت ا کسکیمز.
«ای یر! ارتق او یان!

«اللهک چنی او یوقکی صارصیور! براق که
ا کین بتسین. یوزلرجه، بیکلرجه باساقلر
سورسون. ا کدیکم تارالار، او قادار اذیت
چکدیکم تارالار شله نسین.

«ای او ققو! ای معبودلرک ایچنده الک
علوی اولان! ای کوکده اوطوران، بولوطلره
حکم ایدن اختیار بابا! بولوطلری طوبلا،
اونلره کونشک ضیالری ایچندن بر یول چیز.
دوغودن بر بولوط، باطیدن بر بولوط، کیریدن بر

باشاق اوچ خطىدى . صاپلرك اوچ بوغومى
واردى .

اوبوقت اختيار وايىنە مويىنەن اطرافىە بر
كوز كرديردى .

غوغوق قوشى ياقلاشدى . هوش اغاچنىك
يشىل تاجنى آچديغنى كورونجه ديدىكە :

« نچون بو آغاچ براقىلدى ؟ بو كوزەل
آغاچ نچون سو كۆلمەدى ؟ »

اختيار وديىنە مويىنەن ديدىكە :

« هوش آغاچى ، سىن داللىرى آرمىسەندە

دىكەنەسك ، ئۆتەسك ديه براقىلدى . شىمىدى

ئوت ، اى كوزەل غوغوق قوشى ! آوازىك

چىقىدىنى قادار ئوت ، چىنلايان كوكسكە ،

آلتون كوكسكە ئوت . هواىرى چىنلات ! اوت

اقشام ئوت ، صباغ ئوت ، كون اورناسەندە

ئوت ؟ نىمىرلىمى شىلەت ، اورمانلىرىمە ، قىلرلىمىك

خزىنەلىرىمە ، تارلارلىمىك محسولدارلغىنە دائر

طائىلى شىلر سويلە ! »

عمر سىف الدىن

اوجىچى بولوط قالدیر ؟ سورەن توخوملرك
اوستە ، تيشىن بويىنەن ا كىنلرك اوستە كوكدن
صولردوك ! ائىرى قايناقلرك بالىدن دوك ! » (۱۲) .

بوتون مەبودلرك ايجىندە اك علوىسى اولان

اوققو ، كوكە حكىم ايدىن نواسكى بابا بولوطلىرى

طوبالادى . اونلرە كونشك ضىالىرى آراسىدن بر

بول چىزدى . دوغودىن بر بولوط قالدىردى .

باطىدىن برايكىنچى بولوط قالدىردى . براوجىچى دە

كىرىدىن ... ھېسنى برلەشدىردى . اورتالرىنە

كىنىش بر دىلىك آچدى . بردىبرە كوكدن صو ،

ا ئىرى قايناقلرك بابا ، يشەرن توخوملرك ، بويىن

ا كىنلرك اوستە بوشاندى . صاپان دەمىرىنىك

براقىدىنى اىزلىر آراسىندە بر چوق صىق نىباتلر

يوكسەلدى .

بر كون ، ايكى كون ، اوچ كىچە ، نھايت

بر ھفتە كچدى . تىمكىنلى اختيار وديىنە مويىنەن

اوقادار يورولارق ا كدىكى تارلارلى كورمىكە

كىتىدى . اىستىدىكى كچى بولدى . آراپا بويومشىدى .

(۱۲) حالا فىلاندىيادە بودعاى اوقويارق تارلارلى

ئە كەرلر .

